

AinO-keskusta tarvitaan

Julkaistu 29. huhtikuuta 2010. Kirjoittanut Jarkko Immonen.

AinO -keskus on poikkitieteellinen toimintaympäristö aineenopettajaksi opiskeleville kielten opiskelijoille. Keskus on Helsingin yliopiston humanistiseen tiedekuntaan syksyllä 2006 perustettu kieltenopettajakoulutuksen kehittämis-, tutkimus- ja resurssikeskus. Se on antanut panoksensa kieltenopiskelijoiden opintoihin humanistisessa tiedekunnassa tarjoamalla toimintaa, tapahtumia ja kursseja, joissa nostetaan esille kieltenopetuksen, -opiskelun ja -oppimisen näkökulmia.

Kielitempauksia kouluilla

Erityisen paljon kansallista huomiota ovat herättäneet Kielitempaukset, joita AinO -keskus on järjestänyt yhdessä SUKOL:n kanssa vuodesta 2006 lähtien. Tempausten tavoitteena on tuoda kouluissa esiin vieraita kieliä ja kulttuureja, ja siten kannustaa oppilaita valitsemaan kieliä. Kielitempauksessa kieltenopettajat ja kieltenopettajaopiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat eri kielten työpajoja alakoulun 2.-3.-luokkalaisille. Projektiin osallistuville opiskelijoille tempaukset antavat kokemuksia opetustuokioiden suunnittelusta ja toteutuksesta, mahdollisuuksia tutustua eri kouluihin, kohtaamisia erilaisten oppijoiden, opettajien ja koulujen kanssa, näkökulmia kielten oppimiseen, opiskeluun ja opettamiseen sekä mahdollisuuksia tiimityöskentelyyn eri kielten opiskelijoiden kanssa.

Uusin aluevaltaus kielitempausten saralla on Lappeenranta, jonne järjestettiin viikon mittainen tempauskiertue yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa tammikuussa. Tempausviikko oli osa Opetushallituksen vieraiden kielten opetuksen kehittämishanketta. Samassa hankkeessa toteutettiin tammikuussa myös kahden viikon tempauskiertue Espoossa. Espoon ja Lappeenrannan tempauksiin osallistui yhteensä noin 1500 oppilasta.

Tukea ja uusia mahdollisuuksia opiskelijoille

Kielitempaukset ovat vuosien mittaan saaneet laajaa huomiota muun muassa Tempus- ja Opettaja-lehdissä, sillä ne ovat olleet uudentyypistä ja inspiroivaa täsmätoimintaa vieraiden kielten aseman kohentamiseksi kouluissa. On kuitenkin muistettava, että vaikka tempaukset ovatkin hieno asia, ne eivät ole koko totuus AinO -keskuksesta. Kieltenopettajaopiskelijalle – tai vasta opettajaopintoja harkitsevalle kieltenopiskelijalle – AinO -keskuksen erilaiset kohtaamiseen ja käytännöllisyyteen pohjautuvat toiminnot tarjoavat yliopiston nykytilanteessa lähes ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua kielikasvatukseen alaan ja omaan itseen monesta eri näkökulmasta ja käytännön kokemusten kautta varsin tiiviiden ja raskaiden pedagogisten opintojen ulkopuolella.

Esimerkkinä voidaan mainita muun muassa niin ikään SUKOL:n kanssa perustettu AinO-klubi, joka on avoin kaikille kielten opiskelijoille. Klubilaiset vierailevat kohteissa, jotka liittyvät vieraisiin kieliin tai joissa annetaan kielikoulutusta. Viime vuonna kohteina olivat muun muassa Sanomatalo, USA:n suurlähetystö ja Kansallisooppera. Klubitapaamisia järjestetään vuosittain 3 – 5, ja niihin osallistuu joka vuosi noin 200 kieltenopiskelijaa. Vuoden 2009 uusia toimintamuotoja AinOssa olivat esimerkiksi yhteistyö LUMA -keskuksen ja Heureka'n kanssa, minkä tuloksena Tieteen päivillä järjestettiin oppimisshow peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille.

Opiskelijoille suunnattuja uutuuksia olivat yhdessä kieltenlaitosten ja kenttäkoulujen kanssa opinnäytetöiden ideoinnin tueksi järjestetty Ideaparkki sekä pedagogiset opintonsa päättäneille suunnattu AinO:n päivä, jonka teemana oli konkari- ja noviisiopettajan kohtaaminen. Koko toimintansa ajan AinO -keskus on myös ollut aktiivisesti mukana eri kansainvälisissä (LinE ja EULE-LLP-Key Activities 4) ja kansallisissa projekteissa (suullisen kielitaidon arvioinnin tutkimukseen liittyvä HY-TALK ja kielikasvatusprojekti OSKU).

Vuonna 2009 EULE -projektin yhteydessä järjestettiin kaksi kansainvälistä viisipäiväistä seminaaria, toinen Berliinissä ja toinen Helsingissä. Projektin tarkoitus oli tuottaa neliosainen, yleiseurooppalainen täydennyskoulutusmoduuli kieltenopettajille. AinO -keskuksen EULE -tiimi, johon kuului AinO:n henkilökunnan lisäksi viisitoista kielten opiskelijaa ja -opettajaa, vastasi Suomen osuudesta aiheenaan monikielisyys. Muut osallistujamaat olivat Tanska, Saksa ja Alankomaat.

AinO -keskus – poikkitieteellistä toimintaa opiskelijoiden tueksi

Tiukassa taloustilanteessa ja yliopistouudistuksen myllerryksessä on välillä noussut esiin kysymys, onko AinO -keskuksen toiminta tarpeeksi tieteellistä yliopistolle. Uutta tutkimusta alasta ja AinO:n toiminnan perusteista tarvitaan ehdottomasti ohjaamaan keskuksen toimintaa ja koko tiedekunnan opettajakoulutuksen suuria linjoja, mutta sitä ei kuitenkaan tulisi tehdä käytännöllisyyden kustannuksella. Tutkimustiedon perusteella Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisen tiedekunnan aineenopettajan pedagogiset sivuaineopinnot eivät yksin riitä aineenopettajaopiskelijan ammatillisen kasvun, opettajuuden kehittymisen ja opettajan työssä tarvittavien kompetenssien edistämiseen. Samoin on myös todettu ongelmalliseksi opiskelijoiden opintojen jakautuminen voimakkaasti kahteen eri tiedekuntaan, yhtäältä kielitieteeseen ja kirjallisuuteen ja toisaalta kasvatustieteeseen, ilman että nämä kohtaavat toisiaan. Tähän haasteeseen AinO -keskus on pyrkinyt osaltaan vastaamaan poikkitieteellisellä lähestymistavallaan.

Toisena opettajankoulutuksen haasteena on pidetty teorian tiedon ja käytännön yhteyden puuttumista. AinO -keskus on toiminut aktiivisesti yhdessä ympäröivän yhteiskunnan kanssa muun muassa siten, että jokaisen kurssin tai muun opiskelijoille suunnatun toiminnan yhteydessä opiskelijat kohtaavat kouluja, opettajia, oppilaita tai vieraisiin kieliin liittyviä muita tahoja ja ohjatusti työstävät näitä kohtaamisia etu- ja jälkikäteen osana kurssisuorituksia. Kohtaamispedagogiikka onkin keskuksen toiminnan ytimessä. Opiskelijoita on myös systemaattisesti rohkaistu ottamaan näistä kohtaamisista kertyneitä kokemuksia tai niissä heränneitä kysymyksiä tutkimusaiheiksi omiin opinnäytetöihinsä.

AinO -keskus on tärkeä osa Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan panosta yliopiston kieltenopettajakoulutukseen, eikä toiminnan käytännöllisyys saisi nousta esteeksi yliopiston kehittämispaineista ja tutkimuspainotteisuudesta huolimatta. Helsingin yliopiston humanistisesta

tiedekunnasta valmistuu valtaosa Etelä-Suomen kieltenopettajista, eikä vastuu tämän joukon ammatillisesta kehittämisestä ja kasvusta voi olla kokonaan sivuaineopintojen varassa. Ja opettaminen jos mikä on käytännöllinen ammatti. Kun nämä tosiasiat hyväksytään, ensisijaiseksi haasteeksi nousee keskuksen toiminnan laajentaminen tiedekunnan muihin koulussa opetettaviin aineisiin, kuten historiaan, äidinkieleen, filosofiaan ja uskontotieteeseen, eikä koko toiminnan tieteellistäminen mahdollisesti käytännöllisyyden kustannuksella.

Jarkko Immonen on AinO -keskuksen projektisihteeri ja englannin aineenopettajaopiskelija.

LinE: http://www.helsinki.fi/sokla/vieki/vieki_LinE.htm

EULE (projektin loppuraportti):

http://eacea.ec.europa.eu/llp/projects/public_parts/documents/ka4/ka4_eule.pdf

HY-Talk: http://www.helsinki.fi/sokla/vieki/vieki_hytalk.htm

OSKU: http://www.helsinki.fi/sokla/vieki/vieki_oskuhanke.htm

Tähän artikkeliin liittyvät asiasanat:

[aino](#), [opettajankoulutus](#), [vieraat kielet](#)